

Arquitectures del vi

Revisions contemporànies

Desembre 2021

Divendres 10

Dissabte 11

Diumenge 12

Organitza:

Museu de les Cultures
del Vi de Catalunya

VINSEUM

Col·labora:

arquitectes.cat
Barcelona

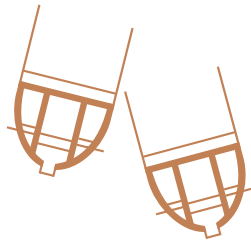
Enguany se celebra el centenari de Cal Berger, un dels edificis emblemàtics ubicats de manera estratègica a prop del ferrocarril que marquen una de les etapes brillants de la història del vi de Vilafranca, del Penedès i de Catalunya. Construït el 1921 a iniciativa de Josep M. Jové, aquest empresari de Montblanc s'instal·la a principis de segle a la puixant Vilafranca i hi acaba projectant un celler amb les darreres innovacions arquitectòniques i enològiques del moment.

VINSEUM celebra aquesta efemèride amb la reflexió sobre el passat, el present i el futur de l'arquitectura que ha disposat els espais per poder elaborar, traspalsar, envellir i emmagatzemar el vi. El programa proposa una revisió de la transcendència patrimonial, històrica i urbanística dels cellers del tombant de segles XIX-XX, però també projectar els seus nous usos postindustrials i entendre l'encaix d'aquests conjunts monumentals en la trama urbana de la ciutat contemporània.

A la vegada, **Arquitectures del vi. Revisions contemporànies** planteja reivindicar aquell patrimoni arquitectònic del vi de construcció més recent. I incorporar així les noves formes de celler al discurs històric de l'evolució dels espais on s'ha esdevingut el meravellós miracle de la transformació del most en vi.

Amb aquesta lògica, les jornades inclouen la presentació i la visita al nou edifici de VINSEUM, de la mà del seu arquitecte, Santiago Vives, com a cloenda de les ponències del primer dia del programa. Una nova oportunitat de conèixer més a fons i compartir els espais de l'edifici de nova planta que ha d'embolcallar la futura museografia destinada a la divulgació de les cultures del vi. Una arquitectura nova que conviu amb les formes monumentals i antigues de la Vilafranca medieval i neogòtica.

Finalment, les jornades proposen avaluar *in situ* sis de les aportacions més reeixides que l'arquitectura ha fet recentment a la forma i a la funció del celler del segle XXI. Un cap de setmana de ruta pel Penedès i pel Priorat que obre les portes d'aquells cellers contemporanis que excel·leixen, també, per les seves solucions constructives.

Ponències

**Divendres 10 de desembre,
de 9.30 h a 20 h, Auditori del VINSEUM**

Programa

- 09.30 h **Rebuda i presentacions**
- 10.00 h **Arquitectures del vi. Apunts per a una genealogia.** Ton Salvadó, arquitecte.
- 10.30 h Pausa / Cafè**
- 11.00 h **L'arquitectura del vi del carrer Comerç sense el vi. Debat sobre el patrimoni d'una situació urbana.**
- Taula de debat amb Francisco Romero, primer tinent d'alcalde - Urbanisme i Marta Martínez, arquitecta i cap dels Serveis Urbanístics (Ajuntament de Vilafranca) / Elena Belart, arquitecta i cap de servei de Patrimoni Arquitectònic Generalitat de Catalunya / Antoni Vilanova, arquitecte, president del COAC-AADIPA / Pau Batlle, arquitecte, membre del CEPVI. Modera Ton Salvadó.
- 12.00 h **Cal Berger: de celler i caves a magatzem. Una joia de l'arquitectura del vi.** Raimon Soler, historiador i Montserrat Julià, historiadora de l'art.
- 13.30 h Dinar + Visita a Cal Berger**
- 17.00 h **Vi i arquitectura. Crònica d'una promiscuïtat fructífera.** Pere Balcells, Josep M. Iglesias i Jordi Sardà, arquitectes i membres del CRUC – URV.
- 17.30 h **L'experiència de construir cellers.** Alfons Soldevila, arquitecte.
- 18.30 h **El nou VINSEUM. Presentació del projecte.** Santiago Vives, arquitecte.
- 20.00 h **Cloenda** amb Elsa Ibar, directora general de Patrimoni Cultural de la Generalitat de Catalunya. A continuació, **'Trasbals'**, performance de dansa al nou edifici del VINSEUM, a càrrec de Montse Morilla, Einat Tal i Ingrid Domingo.

Rutes cellers del Priorat i del Penedès

**Dissabte 11 de desembre,
de 9 a 17 h**

Ruta per cellers del Priorat

Celler Vall Llach – Porrera
ETSA – URV

Merum Priorati – Porrera
Daniel Nassar i Josep Soler

Clos Pachem – Gratallops
HArquitectes

Mas Igneus - Gratallops
David Soldevila

La ruta inclou el dinar al restaurant Celler de l'Aspic de Falset

**Diumenge 12 de desembre,
de 10 a 14 h**

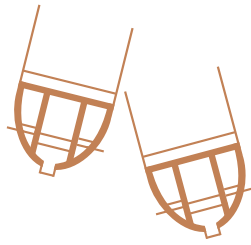
Ruta cellers del Penedès

Raventós i Blanch – Sant Sadurní d'Anoia
Jaume Bach

Can Ràfols dels Caus – Avinyonet
Carlos Gelpí

Arquitectures del vi

Revisions
contemporànies

Desembre 2021

Divendres 10
Dissabte 11
Diumenge 12

VINSEUM

Plaça Jaume I, 1
Vilafranca del Penedès
T 938 900 582
vinseum.cat

**Per assistir-hi, cal inscriure's
al web vinseum.cat**

Preus

Ponències:
gratuïtes

Ponències + dinar:
20 €
15 €*

Ruta Priorat:
45 €
30 €*

Ruta Penedès:
10 €
5 €*

Programa complet:
70 €
50 €*

*Amics de VINSEUM

**El punt de trobada de les sortides
serà l'estació d'autobusos
de Vilafranca del Penedès**

**Les ponències s'enregistraran i es
podran consultar al canal Youtube
del museu amb posterioritat a
l'esdeveniment.**

Comitè organitzador:

Ton Salvadó
Jordi Sardà
Xavier Fornos
Jordi Ribas
Pere Balcells
Josep M. Iglesias

Organitza:

VINSEUM Museu
de les Cultures del Vi de Catalunya
Centre de Recerca Urbana
del Camp (CRUC) de la URV

Amb el suport de:

Ajuntament de Vilafranca
Diputació de Barcelona
Generalitat de Catalunya

Col·laboren:

Col·legi d'Arquitectes
de Catalunya (COAC) – AADIPA
Can Ràfols dels Caus
Celler Vall Llach
Clos Pachem
Gramona
Mas Igneus
Merum Priorati
Penedès Televisió
Raventós i Blanc

Organitza:

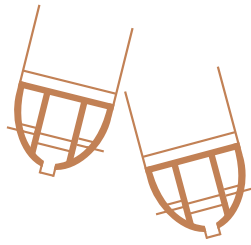
Col·labora:

Museu de les Cultures
del Vi de Catalunya

VINSEUM

Bibliografia “Arquitectura i vi”

Material disponible al Centre de Documentació VINSEUM

Aladro-Prieto, José-Manuel. *La Escala urbana del jerez: los complejos bodegueros jerezanos en el siglo XIX*. Jerez de la Frontera: Peripicias Libros, 2021.

“Arquitecturas del vino”. *On: Diseño*, núm. 302 (2009).

Conté: Bodegas Real, Ciudad Real. Arq.: Paredes Pedrosa -- Bodegas 14 viñas, Picón, Ciudad Real. Arq.: SMAO Sancho-Madrideo Architecture Office -- Bodegas Ferrer Bobet, Falset, Tarragona. Arq.: Espinet/Ubach -- Botique para la bodega López de Heredia, Haro, La Rioja. Arq.: Zaha Zadid -- Bodegas Protos, Peñafiel, Valladolid. Arq.: Rogers Stirk Harbour -- Bodega Regalia, Ollauri, La Rioja. Arq.: Javier Arizcuren, Miguel Alonso -- Centro para la promoción de los vinos con denominación de origen Bierzo, Cacabelos, León. Arq.: Zade & Vilà associats -- Bodega Terra Remota, Sant Climent Sescebes, Girona. Arq.: Nacho Ferrer Orenge, Pepe Cortés Asociados -- Bodega Cantor, San Vicente de la Sonsierra, La Rioja. Arq.: Hector Herrera Ribas -- Monvínic, centro divulgador de la cultura del vino, Barcelona. Interiorisme : Alfons Tost -- La Boella, La Canonja Tarragona. Autor : Estudi Ariola -- Exposición de prefiguración el Tast, Vilafranca del Penedès. Autors: Dani Freixas, Eulàlia González, Vicenç Bou, Vicente Miranda -- Musealización del Centro de Promoción del Vino de la “Ribeira Sacra”, Monforte de Lemos, Lugo. Arq.: Estudio de arquitectura de Naiara Montero -- Etiquetas de diseño español.

“Arquitecturas del vino”. *On: Diseño*, núm. 340 (2015).

Conté: Sede del Consejo Regulador de la Denominación de Origen Ribera del Duero. Roa, Burgos. Arq.: Fabrizio Barozzi y Alberto Veiga arquitectos ; Bodega El Castillo. Moratinos, Palencia. Arq.: Fernando Moral Andrés ; Nuevas Bodegas de Txakoli. Aia, Guipúzcoa. Arq.: Luis Alonso y Sergi Balaguer ; Reforma arquitectónica y museografía en el Museo del Vino (VINSEUM). Vilafranca del Penedès, Barcelona. Arq.: Santi Vives, arquitecto de la reforma. Dani Freixas, arquitecto de la museografía ; Bodega Institucional La Grajera. Logroño. Arq.: Juan Manuel Herranz y Marta Parra (Virai arquitectos) ; Bodegas “Dominio do Bibeí”. Langullo, Manzaneda, Ourense. Arq.: José Antonio Vázquez Martín y Elena Montero Martín-Caloto ; Bodega Lagravera. Alfarràs, Lleida. Arq.: Carles Sala y Relja Ferusic ; Reforma de la Sala de Barricas para el vino de Vega-Sicilia. Valbuena de Duero, Valladolid. Arq.: Jesús Manuel Gómez Gaité ; Local destinado a la degustación de vinos y cavas PAN Y VINO. Barcelona. Sandra Tarruella y Ricard Trenchs, interioristas ; “Exovino” Bar de vinos en Szczecin. Polonia. Arq.: Agnieszka Cupak y Jaume Cassanyer, arquitectos (2CGA); Bodega Tannat. Barcelona. Arq.: Fran Silvestre ; Mesa de catas profesional en Bodegas Juan Alcorta. Logroño. Arq. Isabel López Vilalta + Asociados.

Arribas, Cristina. “Maridatge d'arquitectura, vi i paisatge”. *L'Informatiu del CAATEEB*, núm. 354 (2017). Pàgines 120-126.

Campillonch Romeu, Isidro. *Cellers cooperatius de producció i venda: cooperació agrícola*. Barcelona: Diputació Provincial de Barcelona, 1917.

Caves coopératives en Languedoc-Roussillon / [textes: Geneviève Gavignaud-Fontaine ... et al.]. Lyon: Lieux Dits, DL 2010.

Cèsar Martinell i la seva època / I Jornades Martinellianes; a cura de Joan Maluquer i Ferrer i Lluís Melich. Barcelona: Fundació Universitat Catalana d'Estiu; Tarragona: Diputació de Tarragona; Pinell de Brai: Associació Cultural Cèsar Martinell, 2001.

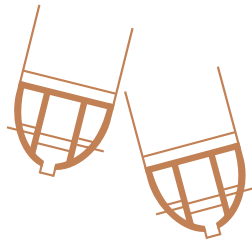
Chaix, Philippe. *Wine by design: l'architecture au service du vin* / préface et notes de dégustation: James Suckling; texte: Philippe Chaix; photographies: Guillaume de Laubier. [Paris]: Flammarion, DL 2016.

Chiorino, Francesca. *Architettura e vino: nuove cantine e il culto del vino* / Francesca Chiorino; con un saggio di Luca Maroni. Milano: Electa, 2008.

Chiorino, Francesca. *Cantine secolo XXI: architetture e paesaggi del vino* / Francesca Chiorino; testi de Ampelio Bucci, Carlo Tosco. Milano: Electa, 2011.
Conté un reportatge sobre el projecte de la finca Bell-Lloc fet per RCR Arquitectes.

Coste, Pierre; Cornu, Claire; Larcena, Danièle; Sette, René. *La Piedra seca: un recorrido por el mundo, allí donde la sencilla piedra hace paisaje: guía para edificar y reconstruir* / fotografías de François-Xavier Emery. Estella: La Fertilidad de la Tierra, 2017.

Cucurella-Jorba, Montserrat. “L'arquitectura de les ‘catedrals del vi’: els cellers de Pere Domènech i Roura”. En: *Vinyes, vins i cooperativisme vitivinícola a Catalunya*. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 2015. Pàgines 403-436.

Bibliografia

Fitxes de bones pràctiques en el paisatge vitivinícola del Penedès / direcció: Jaume Busquets; coordinació: Cinto Hom, Júlia Rubert. Barcelona: Generalitat de Catalunya, Direcció General d'Arquitectura i Paisatge, 2006.

Ferrouillat, Paul; Charvet, M. *Les Celliers: construction et matériel vinicole avec la description des principaux celliers (...)*. Montpellier: Camille Coulet; Paris: Georges Masson, 1896.

Hipólito Ojalvo, Francisco. "Arquitectura y vino: la estructura de edificios enológicos". En: *Jornadas de Viticultura y Enología de Tierra de Barros*, 2013. Pàgines 47-70.

Jané, Sebastià. "Les quatre F". *L'Informatiu del CAATEEB*, núm. 354 (2017). Pàgines 127-129.

Lacuesta, Raquel; Galí, David; et al. *Catedrals del vi: arquitectura i paisatge* / fotografies de Pepo Segura i Marc Sixto. Manresa: Angle: Fundació Caixa Manresa, 2009.

Martinell, Cèsar. *Construcciones agrarias en Cataluña* / prólogo e introducció: Ignasi Solà-Morales Rubió; apéndices: Raquel-Ruth Lacuesta. Barcelona: La Gaya Ciencia, 1975.

I paesaggi del vino / a cura di Giulia Galeotti, Marco Paperini. Follonica (GR): Centro studi Città e territorio; Livorno: Debate editore, [2015].

Pascual, Jesús Marino. *Museo de la Cultura del Vino Dinastía Vivanco: arquitectura = Dinastía Vivanco Museum of Wine Culture: architecture*. Briones: Museo de la Cultura del Vino Dinastía Vivanco, 2005.

El Patrimoni de la indústria alimentària: passat, present i futur: X Jornades d'Arqueologia Industrial de Catalunya, Vic 1-3.12.2016 / organitzen Associació del Museu de la Ciència i de la Tècnica i d'Arqueologia Industrial de Catalunya i Museu de la Ciència i de la Tècnica i de Catalunya. Terrassa: Associació del Museu de la Ciència i de la Tècnica de Catalunya: Museu de la Ciència i de la Tècnica de Catalunya, 2017. Conté (parcial): Sistematització i evolució de les construccions destinades a l'elaboració del vi i la seva relació amb els sistemes de producció al Penedès: finals segle XIX i inicis segle XX / Ramon Gumà i Esteva -- La premsa de Biga de l'avinguda de Tarragona: Vilafranca del Penedès / Jordi Ferrer Huguet, Carmina Admella, Xavier Fornos i Jordina Escala -- Les tines enmig de les vinyes de les Valls del Montcau: l'elaboració del vi al peu de la vinya / Maria del Agua Cortès Elía -- El patrimoni arquitectònic del vi: els cellers de Pere Domènech i Roura / Montserrat Cucurella-Jorba -- La introducció de la maquinària a la vitivinicultura a finals del segle XVIII i inicis del segle XX / Jordi Ferrer Huguet.

La Pedra seca: evolució, arquitectura i restauració / Rosa Congost Colomer ... [et al.]; pròleg: Christian Lassure. Figueres: Brau, cop. 2010.

Solà-Morales, Ignasi de; Mora, Gabriel. *L'Arquitectura de les caves Raventós i Blanc a Sant Sadurní d'Anoia = The Architecture of the Raventós Blanc Cellars in Sant Sadurní d'Anoia*. Sant Sadurní d'Anoia: Josep Maria Raventós i Blanc, 1989.

Stanwick, Sean. *Wine by design* / Sean Stanwick, Loraine Fowlow. Chichester: John Wiley & Sons, 2010.

Yravedra Soriano, Maria José. *Arquitectura y cultura del vino* / Maria José Yravedra Soriano. Madrid: Munilla-Lería, DL 2003.

Wineries: nuevas bodegas y sus espacios de sociabilidad. Sant Adrià de Besòs: Monsa Publications, 2021.